

Ročně v českých porodnicích porodí v průměru 8 000 žen-cizinek. V roce 2021 byly tyto ženy nejčastěji z Ukrajiny, Slovenska, Vietnamu, Ruska či Mongolska. Zároveň každým rokem roste počet narozených dětí, které mají jinou státní příslušnost než českou. Roku 2021 se jich zde narodilo celkem 5 075.

údaje z ČSÚ

Těhotenství a porod jsou pro migrantky významné události nejen z hlediska mateřství. Často totiž představují vůbec první větší kontakt se zdravotnickým systémem v nové zemi. Hospitalizace v souvislosti s těhotenstvím, porodem či poporodní péčí je jedním z nejčastějších důvodů, kdy se žena-cizinka v České republice setkává se zdravotním systémem. Dělo se tak u 35 % cizinek, které byly v roce 2021 hospitalizovány.

údaje z ČSÚ

ŽENY V MIGRACI: REPRODUKČNÍ ZDRAVÍ

PŘÍSTUP KE ZDRAVOTNÍMU POJIŠTĚNÍ

Ne všechny migrantky pobývající v ČR mají přístup k veřejnému zdravotnímu pojištění, které je vázané na určité typy pobytu či na zaměstnání. Pak povinně spadají pod režim pojištění **komerčního**. To ale nezahrnuje některé základní zdravotnické úkony související s před- a po-porodní péčí (např. zákroky při komplikovaném porodu, péče o novorozence) a obsahuje speciální čekací lhůty (u těhotenství musí být pojištění sjednáno min. 3 měsíce před otěhotněním, u porodu pak musí od počátku sjednání pojištění do porodu uplynout min. 8 měsíců). Ženy jsou proto nuceny uzavírat různá nadstandardní a dražší připojištění, nebo si připlácí za nemocniční péči v hotovosti.

SPECIFICKÁ ZNEVÝHODNĚNÍ MIGRANTEK V TĚHOTENSTVÍ, BĚHEM PORODU A PO NĚM

ZNEVÝHODNĚNÍ:	VEDE K:
Nízká informovanost a povědomí o svých právech	<ul style="list-style-type: none"> neznalosti českého zdravotnického systému a způsobu péče o novorozence v českých porodnicích zvýšené zranitelnosti žen v systému zdravotní péče (např. omezení možnosti bránit se diskriminaci při přijímání do péče, zneužití situace migrantek ze strany lékařů a zdravotnických zařízení, které si účtují vysoké poplatky za úkony, které by měly být hrazeny pojišťovnou) nemožnosti podílet se na rozhodnutí o zdravotních postupech či zákrocích v průběhu těhotenství, během a po porodu
Jazyková bariéra	<ul style="list-style-type: none"> ztíženému přístupu k informacím obtížné komunikaci mezi ženou a personálem zdravotnických zařízení špatnému porozumění odborným termínům, snížené možnosti popsat případné potíže a symptomy;
Nedostatek gynekologů a porodních lékařů	<ul style="list-style-type: none"> diskriminaci migrantek a ztížení jejich přístupu k potřebné lékařské péči v době těhotenství
Kulturní odlišnosti v předporodní a poporodní péči	<ul style="list-style-type: none"> neporozumění mezi ženou a zdravotnickým personálem při verbální i neverbální komunikaci neporozumění systému zdravotní péče (např. v očekávané intenzitě a formě těhotenských vyšetření) prohloubení nedůvěry v český systém zdravotnictví a porodnickou péči
Chybějící sociální a emoční podpora	<ul style="list-style-type: none"> negativním pocitům a komplikovanému prožitku v průběhu těhotenství, které mohou vyústit v úzkosti, strach, poporodní depresi či jiné zdravotní problémy
Ekonomické limity	<ul style="list-style-type: none"> omezené možnosti připlatit si za "těhotenský balíček" či připojištění "novorozence" v rámci komerčního pojištění a zvyšování rizika dodatečných nákladů za péči v případě zdravotních komplikací matky či dítěte omezení možnosti platit za péči v hotovosti u lékaře, a tudíž vynechávání některých částí péče v těhotenství a mateřství, vedoucí nejen ke zvyšování zdravotních rizik, ale současně i ke stigmatizaci těchto žen ze strany personálu zdravotnických zařízení nízkému zájmu o placené předporodní kurzy, využití podpory porodních asistentek nebo dul, apod.

HLAVNÍ PŘEKÁŽKY ZDRAVOTNICKÝCH INSTITUCÍ A JEJICH AKTÉRŮ I PRACOVNÍKŮ POMÁHAJÍCÍCH PROFESÍ V POSKYTOVÁNÍ KVALITNÍCH SLUŽEB PRO MIGRANTKY

- Omezený důraz na komunikaci a porozumění v českém systému zdravotní péče obecně
- Nízké povědomí o interkulturním dialogu při poskytování prenatální a postnatální péče ze strany zdravotnického personálu
- Nedostatek informací a vzdělávání pracovníků a pracovníků pomáhajících profesí v oblasti reprodukčního zdraví
- Omezené časové kapacity zdravotnického personálu při péči o těhotnou ženu, ženu během porodu i po porodu
- Nefunkční systém kontinuální péče porodní asistentky
- Nedostatek návazných služeb uspokojujících specifické potřeby migrantek
- Obtížná návaznost na komerční zdravotní pojištění

DOPORUČENÍ

- Nutnost rozšíření služeb interkulturní práce a tlumočení před porodem, během něj i po něm (které by se měly stát standardní součástí systému zdravotní péče, zejm. ve větších zdravotnických zařízeních)
- Navázání důvěrnějšího a chápajícího vztahu mezi lékařem, porodní asistentkou a rodičkou
- Respekt zdravotnického personálu k uživateli péče bez ohledu na její původ či neznalost jazyka
- Snaha o zlepšení komunikace a užívání srozumitelného jazyka, a to především ze strany zdravotnického personálu: mít k dispozici dokumenty v několika jazykových mutacích, materiály podporující komunikaci (např. komunikační karty) a být ochoten je používat, hovořit pomalu a používat zjednodušené fráze, klíčová slova ochotně a vstřícně opakovat...*
- Podpora individuální péče v podobě péče porodních asistentek a dul
- Podpora vzdělávání pro poskytovatele zdravotnických a sociálních služeb v otázkách potřeb migrantek a poskytování multikulturní péče

* Pro jednoduchou komunikaci s migranty k dispozici např. náš [Manuál lokální integrace](#).

NAŠE MATERIÁLY K TÉMATU:

[Zpráva z kulatého stolu Reprodukční zdraví migrantek v ČR \(2019\)](#)

Letáky

Tak jsem opravdu těhotná ([čeština](#), [angličtina](#), [vietnamština](#), [ruština](#), [mongolština](#), [ukrajinština](#))

[Těhotenství, porod a vaše práva](#)

[Aktuální trendy v porodní péči](#)

DALŠÍ MATERIÁLY K TÉMATU:

Unie porodních asistentek (www.unipa.cz)

Web Rodím v klidu podporující těhotné ženy (včetně tel. a online poradny): www.rodimvklidu.cz

Hnutí za aktivní mateřství (www.iham.cz)

Brožura o těhotenství Cesty ke spokojenému porodu ([čeština](#), [angličtina](#), [ruština](#), [vietnamština](#), [romština](#))

Aperio – společnost pro zdravé rodičovství (www.aperio.cz)

[Desatero pro dobrý porodní zážitek](#)

Předporodní online kurzy i individuální konzultace ([čeština](#), [angličtina](#))

Česká asociace dul (www.duly.cz)

[Bezplatná poradna dul](#)

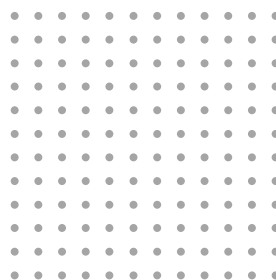
Multikulturní centrum Praha (www.mkc.cz)

O právech a fungování zdravotního a sociálního systému v ČR ([čeština](#), [angličtina](#), [ruština](#), [ukrajinština](#), [mongolština](#))

[O multikulturní péči](#)

SDRUŽENÍ ASSOCIATION
PRO INTEGRACI FOR INTEGRATION
A MIGRACI AND MIGRATION

Úřad vlády České republiky

Materiál vznikl v rámci projektu „Migrantky mezi ženami“ v realizaci Sdružení pro integraci a migraci, o. p. s., za finanční podpory Úřadu vlády České republiky, a byl kofinancován v rámci projektu „Safety and wellbeing for refugee and migrant women among us“ podpořeného z dotace International Rescue Committee (IRC).

Názory vyjádřené autory nutně nemusí odrážet názory IRC. Výstupy projektu nereprezentují názor Úřadu vlády České republiky a Úřad vlády České republiky neodpovídá za použití informací, jež jsou obsahem těchto výstupů.